

TER BESLISSING - TERSTOND

Aan
de minister

Directie Financieringen

Persoonsgegevens

nota

KLM - vijfde rapportage staatsagent

Datum

30 mei 2023

Notanummer

2023-0000129954

Bijlagen

5

Aanleiding

Staatsagent Jeroen Kremers, die de naleving door KLM van de steunvoorwaarden van het steunpakket monitort, heeft onlangs zijn vijfde (laatste) voortgangsrapportage afgerond. Met deze nota vragen wij u om uw akkoord voor verzending van de Kamerbrief over deze rapportage.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met de verzending van de Tweede Kamerbrief (bijlage 1)?
2. Bent u akkoord met de verzending van een afschrift van deze brief aan de Eerste Kamer (bijlage 2)?
3. Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

De brieven worden parallel aan de minister van IenW voorgelegd. Indien u beiden akkoord gaat, worden de Kamerbrieven digitaal uitgestuurd. Nadat MIenW fysiek heeft ondertekend, zullen wij u vragen deze brieven fysiek te ondertekenen.

Kernpunten

- De rapportage van de staatsagent (bijlage 4) en zijn aanbiedingsbrief (bijlage 3) worden meegestuurd met de Kamerbrieven. De brief van KLM aan het ministerie van Financiën over de rapportage van de staatsagent (bijlage 5) wordt ook aangehecht. KLM is hiervan op de hoogte/
- U heeft op dinsdag 23 mei jl. een afsluitend gesprek gehad met de staatsagent waarbij hij zijn belangrijkste bevindingen van de vijfde rapportage heeft toegelicht. In deze rapportage stelt de staatsagent vast dat KLM belangrijke voorwaarden van het steunpakket heeft geschonden (kostenbesparing, verbod op winstdeling, stopzetten facilitering mogelijke belastingontwijking).
- Daarnaast wordt in de rapportage en aanbiedingsbrief breder gereflecteerd op de rol van de staat (zowel MinFIN als MinIenW), de mogelijkheden voor MinFIN om naleving van de steunvoorwaarden af te dwingen, suggesties voor de toekomst en de medewerking van KLM aan o.a. de informatievoorziening.
- KLM heeft een schriftelijke reactie op de vijfde rapportage van de staatsagent naar het ministerie gestuurd (bijlage 5). In deze schriftelijke reactie gaat KLM in op een aantal bevindingen van de staatsagent (met name de vereiste kostenreducties en arbeidsvoorwaardelijke bijdrage) uit de rapportage.
- Zoals u ook aangeeft bij de beantwoording van vragen naar aanleiding van de vierde rapportage van de staatsagent (nota FIN 125155) en de beantwoording

van Kamervragen van het CDA over de handhaving (nota FIN 124305), zal het kabinet zich een oordeel vormen over de mate van naleving door KLM over de gehele looptijd van het steunpakket. Op basis van die beoordeling zal worden gezien of eventuele vervolgstappen wenselijk en haalbaar zijn.

- U heeft in de Kamerbrief bij de vierde rapportage al toegezegd het steunpakket te evalueren. U herhaalt deze toezegging in de voorliggende Kamerbrief. In de brief staat ook dat u de suggesties van de staatsagent voor de toekomstige evaluatie zult meenemen in deze evaluatie. Deze evaluatie zal naar verwachting in het najaar plaatsvinden.

Toelichting

- Het steunpakket is per 17 april jl. beëindigd na de succesvolle herfinanciering door KLM van de kredietfaciliteit. Met deze nieuwe faciliteit is de lening van de staat en de garantie (het steunpakket) beëindigd. Hiermee zijn per de beëindigingsdatum formeel ook alle steunvoorwaarden komen te vervallen, behalve de luchtvaartinhoudelijke voorwaarden die elders zijn vastgelegd.
- De staatsagent spreekt zijn waardering uit voor de inspanningen van de medewerkers van KLM, die het bedrijf door de enorm lastige coronaperiode hebben geholpen. Volgens de staatsagent zijn evenwel belangrijke voorwaarden van het steunpakket niet nageleefd.
- Ten aanzien van de kostenbesparing schieten volgens de staatsagent de beheersbare kosten in 2023 met € 250 miljoen tekort bij de voorwaarde van het steunpakket. Daarna loopt dit gat op tot € 475 miljoen structureel vanaf 2025.
- Bij de arbeidsvoorwaardelijke bijdrage concludeert de staatsagent in zijn rapportage dat de arbeidsvoorwaardelijke bijdrage van piloten en hoger betaald cabine- en grondmedewerkers in 2022 ver achter blijven bij de verplichtingen die door KLM zijn aangegaan.
- Eind vorig jaar heeft KLM zijn voornemen bekendgemaakt om over te gaan tot een winstdeling over 2022. Dit is volgens de staatsagent strijdig met de steunvoorwaarden, omdat in 2022 de steunvoorwaarden nog van toepassing waren.
- In voorgaande rapportages kwam de staatsagent tot de conclusie dat KLM niet voldeed aan de steunvoorwaarde dat de facilitering van mogelijke belastingontwijking door buiten Nederland woonachtige werknemers wordt beëindigd. Aan die conclusie is sindsdien niets veranderd.

Communicatie

De rapportages van de staatsagent hebben de aandacht van de media. We verwachten dan ook persvragen. Er is een woordvoeringslijn opgesteld.

Politiek/bestuurlijke context

De vijfde voortgangsrapportage van de staatsagent is geagendeerd voor het commissiedebat staatsdeelnemingen in de Tweede Kamer, dat aanstaande donderdag 1 juni 2023 zal plaatsvinden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.